

LA BATALLA DE L'EBRE
Un testimoni de la Guerra Civil espanyola (1936-1939)

Un grup de combatents republicans travessant un pont sobre el riu Ebre
ANC1-555-N-196. Codi doc. ANC@ula: 4258

Objectius

- 1- Conèixer com es reconstrueix la Història amb la informació procedent d'una font primària que narra una vivència personal i la importància seva contrastació amb fonts secundàries que tracten sobre el mateix fet.
- 2- Aprofundir en el desenvolupament de la Batalla de l'Ebre amb les seves diferents fases i localitzacions.
- 3- Conèixer la vivència personal d'una de les persones que hi participà com a soldat de la quinta del biberó.
- 4- Analitzar la Batalla de l'Ebre i fer-ne una valoració crítica de les seves conseqüències en el desenvolupament de la Guerra Civil espanyola.
- 5- Promoure l'observació i l'anàlisi de fonts com a font d'informació i el desenvolupament i l'aplicació del pensament crític per interpretar-les i per assolir la formació del propi coneixement.
- 6- Identificar correctament els documents d'arxiu i saber extreure'n la informació que aporten des d'una mirada específica.
- 7- Aprendre a citar documents d'arxiu.

Descripció de la proposta

Es compon d'un conjunt d'activitats en què s'utilitza les fonts primàries (document d'arxiu) i les fonts secundàries com a eines bàsiques per a l'obtenció d'informació que permeti aproximar-se als objectius marcats en aquesta recerca. És a dir, l'alumnat podrà conèixer i reconstruir la lluita republicana durant la Guerra Civil a partir de la vivència testimonial d'un participant a la Batalla de l'Ebre (amb el seu corresponent grau de subjectivitat) i la contrastació de la informació amb altres fonts, tant primàries com secundàries.

Les tasques proposades al dossier pretenen guiar l'alumnat en l'assoliment de nous coneixements sobre el tema esmentat. Finalment, haurà de ser capaç de fer una reflexió amb tot allò que ha anat aprenent i redactar-ne un text d'elaboració pròpia.

Recursos emprats

Un document textual que es conserva en el fons Eduard Pons Prades i que es pot consultar a través de l'aplicació ANC@ula. A la proposta també es pot trobar una ordre de la *Gaceta de la República* i altres fonts secundàries.

Temporització

2 sessions

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO de Ciències Socials

També pot ser aplicat a *Història d'Espanya* de Segon de Batxillerat.

Aspectes didàctics i metodològics

La proposta s'inicia amb l'anàlisi d'una carta que conté les respostes a un qüestionari d'un excombatent de la Batalla de l'Ebre, on es relaten les seves vivències personals com a soldat de la quinta del biberó. J.Palau respon les preguntes realitzades per Eduard Pons Prades, escriptor i historiador, fent constar amb detall les localitzacions i dates dels fets que va viure durant la Guerra Civil espanyola.

Les activitats que es proposen a l'alumnat es veuen complementades amb l'observació de fonts secundàries, amb l'objectiu de contrastar la vivència personal del testimoni amb els fets històrics, les dates i localitzacions que són exposats a les fonts secundàries. Per tant, tracta d'un conjunt d'activitats que facilita la realització d'una petita recerca guiada a partir de la consulta, observació i anàlisi de diferents tipus de documentació.

Les activitats es realitzen per grups de tres membres que treballen en col·laboració. Cadascun dels grups durà a terme un dels blocs d'activitats. Les reflexions finals es realitzaran de forma conjunta entre tots els membres del grup classe.

Els BLOCS d'activitats són els següents:

- BLOC 1: Abans de la Batalla de l'Ebre
- BLOC 2: Durant la Batalla de l'Ebre
- BLOC 3: Després de la Batalla de l'Ebre

Es recomana que, abans de començar les activitats del dossier, s'hagin treballat els continguts més bàsics relacionats amb la Guerra Civil espanyola per tal que els alumnes puguin contextualitzar les activitats.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

En relació als continguts, aquesta proposta didàctica es centra en:

- Les diferents fases i localitzacions de la Batalla de l'Ebre durant la Guerra Civil espanyola.
- La quinta del biberó a la Batalla de l'Ebre

Al llarg de les activitats es treballen específicament les següents competències:

- Aplicar els procediments de la recerca històrica a partir de la formulació de preguntes i l'anàlisi de fonts, per interpretar el passat.
- Formular preguntes i plantejar hipòtesis sobre un fet o fenomen històric, i analitzar fonts de diferent tipologia de manera pautada per construir una explicació històrica.
- Analitzar els canvis i les continuïtats dels fets o fenòmens històrics per comprendre'n la causalitat històrica
- Identificar i valorar la identitat individual i col·lectiva per comprendre la seva intervenció en la construcció de subjectes històrics.

Documents adjunts

[Activitats didàctiques](#)